

PSYKOSOSIAALISTEN MENETELMIEN VIEMINEN KÄYTTÖÖN

VTT, rehtori Petra Kouvonon
ProSeminaari 2024, Vantaa

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

imagine

Hae sisältöä...

Etusivu Ajankohtaista Teemat Julkaisuja ja medianostoja Tietoa hankkeesta Yhteystiedot

IMAGINE
Ratkaisuja nuorten mielen hyvinvoinnin tueksi

Työpaketti 6: Mielenveysinterventioiden suunnitelmallinen käyttöönotto ja juurruttaminen

Vaikuttavat interventiot eivät aina juuru palvelujärjestelmään toivotulla tavalla. Syyt voivat liittyä intervention juurruttamiseen liittyviin strategioihin, palvelurakenteisiin tai itse interventioon.

Tässä työpaketissa tutkimme Nuorten vuorovaikutusohjannan (IPC-N) käyttöönottoa palvelujärjestelmän kolmella eri tasolla. Valtakunnallisella tasolla tutkimme perusteluja ja keinoja, jolla menetelmä on saatettu käyttöön kansallisesti. Alueellisella tasolla tutkimme menetelmän käyttöönottoa estäviä ja edistäviä tekijöitä. Lisäksi keräämme koulujen opiskeluhuollon yhteydessä ammattilaisten kokemuksia ja näkemyksiä IPC-N-menetelmästä ja sen käytöstä sekä käyttöönottoon vaikuttavista edistävästä ja estävästä tekijöistä. Tutkimme myös menetelmäkäyttöä eli menetelmän käyttöä suunnitellun kaltaisena sekä ammatillista osaamista itsearvioituna.

STN: 352700/353050

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

ESITYKSEN RAKENNE

- Mikä on implementointi ja mitä tiedämme lapsille nuorille ja perheille suunnattujen psykososiaalisten menetelmien implementoinnista?
 - Miten onnistun implementoinnissa oppaan esittely.
- Kaksi viitekehystä oppimisyhteisöjen implementoinnin tueksi: joustavasti tehostuva tuen malli (MTSS) koulun sisäiseen työskentelyyn ja EPIS-viitekehys alueellisen (ja kansallisen) implementoinnin tueksi.
- Teoriat kansallisissa käytännöissä:
 - Esimerkit sekä Psychiatrica Fennica artikkelin esittely.
- Tukea arkeen - Keinoja lasten ja nuorten emotionaalisten, sosiaalisten ja käyttäytymisen taitojen tukemiseksi oppaan esittely.
- Loppusanat

https://lita.fi/wp-content/uploads/2024/10/lita_Guide-for-effective-implementation-of-psychosocial-interventions.pdf

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

IMPLEMENTOINTI

Pyrkimys aikaansaada **valitulla interventiolla toivottu muutos kohderyhmässä!**

=KAIKKI ne toimet, jolla tunnistetaan mahdolliset juurtumisen esteet ja pyritään vaikuttamaan niihin.

Vaikuttava menetelmä + tutkimukseen perustuvat implementointikäytänteet takaavat onnistumisen edellytykset.

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Lähde: Fixsen ym., 2005 sekä Gomez ym. 2014

IMPLEMENTOINTIOPPAAN LÄHTÖKOHDAT

- Lapsiperheiden ja nuorten arki on mullistunut mm. koronan aikana ja palvelujärjestelmässä on tapahtunut suuria muutoksia, jonka jälkimainingeissa vielä elämme!
- Mielen- ja hyvinvoinnin kysymykset yhä enemmän esillä juhlapuheissa – käytännöt ovat edelleen usein siiloutuneet ja toimet koordinoimattomia.
 - Osana erilaisia kansallisia ohjelmia, kuten: Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE) ja kestävän kasvun ohjelmaa on kehitetty sisältöä ja toimintamalleja ja Mielenveysstrategian (2020–2030) toimenpano on käynnistynyt tässä yhteydessä.
- Yksi keskeinen ja yhteinen tavoite ohjelmissa on, että ammattilaiset osaavat entistä paremmin käyttää näyttöön perustuvia psykososiaalisia menetelmiä.
- Itlan Kasvun tuki –työssä on jo vuosien ajan arvioitu psykososiaalisia menetelmiä ja edistetty vaikuttavaa implementointia.

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

SISÄLTÖ (N= 31 TUTKIMUSTA JA ESIMERKKEJÄ KENTÄLTÄ)

Sisältö	
Esiuhe	1
Johdanto	3
1. Oppaan oleilu ja menestys	5
2. Kansallinen viitekehys	7
3. Käytännön perustana toiminta	8
3.1. Käytännön perustana toiminta sosiaalisuus	10
3.2. Toiminta sosiaalisuus näkökulma perustana toiminnassa	10
3.3. Toiminnan laatu ja näkökulma sosiaalisuus	10
3.4. Käytännön perustana toiminta sosiaalisuus	14
3.5. Käytännön perustana toiminta sosiaalisuus	14
3.6. Menestymisen näkökulma ja edistys	14
4. Implementointi prosessi	16
4.1. Implementoinnin vaiheiden huomioiminen	17
4.2. Implementoinnin vaiheita	18
4.3. Osallisuus	19
4.4. Organisaatio	19
4.5. Tiedotus	19
4.6. (Tärkeä) jatkuvuus	20
4.7. Implementoinnin tulokset	22
4.8. Menestymisen näkökulma vs. vaikuttava implementointi	23
5. Miten onnistun juurittamiseksi? – implementoinnin eväitä	25
5.1. Johtu väli	25
5.2. Muutosten ja muutosten huomioiminen	26
5.3. Implementointiorganisaation rakentaminen	26
5.4. Muutosten ja muutosten huomioiminen	26
5.5. Viestien muuttaminen työstä	26
5.6. Jotta huomio työstä työstä	26
5.7. Menestymisen eväitä	30
5.8. Menestymisen eväitä	31
5.9. Implementoinnin onnistumisen eväitä	31
6. Miten löydä ohjeita?	32
Loppu	34

Näyttöön perustuva toiminta käytäntönä ja käsitteinä

Implementointiprosessin ydinelementit ja kehukset

Implementoinnin eväitä

<https://kasvuntuki.fi/implementointi/implementointiopas/>

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

KENELLE OPAS ON SUUNNATTU?

- Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetusalan johdolle ja keskijohdolle.
- Tutkijoille, kehittäjille sekä muille toimijoille, joiden toiminnalla tai tiedolla psykososiaalisen tuen juurtumista voidaan edistää.

Implementoinnin onnistuminen edellyttää toimija eri tasoilla ja eri tahoilla!

Intermediaries exist in different places in systems

Bullock & Lloyd. 2019. Understanding the supports needed for policy implementation: a comparative analysis of the placement of intermediaries across three mental health systems, *Health Research Policy and Systems*, 17: 82.

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

MITÄ IMPLEMENTOINNISTA TIEDÄMME?

- Suurin osa hankkeista, jotka käynnistetään esimerkiksi lasten, nuorten tai perheiden hyväksi **eivät siirry käytäntöihin ja/tai niiden käyttö muuttuu tai hiipuu ajan myötä.**
- Kun menetelmää, joka tutkitun tiedon pohjalta on tehokas **tietyssä kohderyhmässä ja kontekstissa muuttuu, sen vaikutuksia kohderyhmään ei voida taata.**
- Vaikuttavat, strukturoidut menetelmät, kuten **tutkimukseen perustuvat implementointikäytännöt (ydinelementit) ovat skaalattavissa.**
- Menetelmien käyttöönottoon tarvitaan: **rakenteita, prosesseja ja toimivia implementointikäytännöitä!**

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

JOUSTAVASTI TEHOSTUVAN TUEN MALLI (MTSS) OPPIMISYHTEISÖJEN IMPLEMENTOINTIIN

Multi-tiered system of support (MTSS) yhdistää akateemisen ja käyttäytymisen tuen.

Ydinelementit ovat:

(Jimerson, Burns & VanDerHeyden 2016)

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

(Kouvonen, Hamari, ja Tani, 2022)

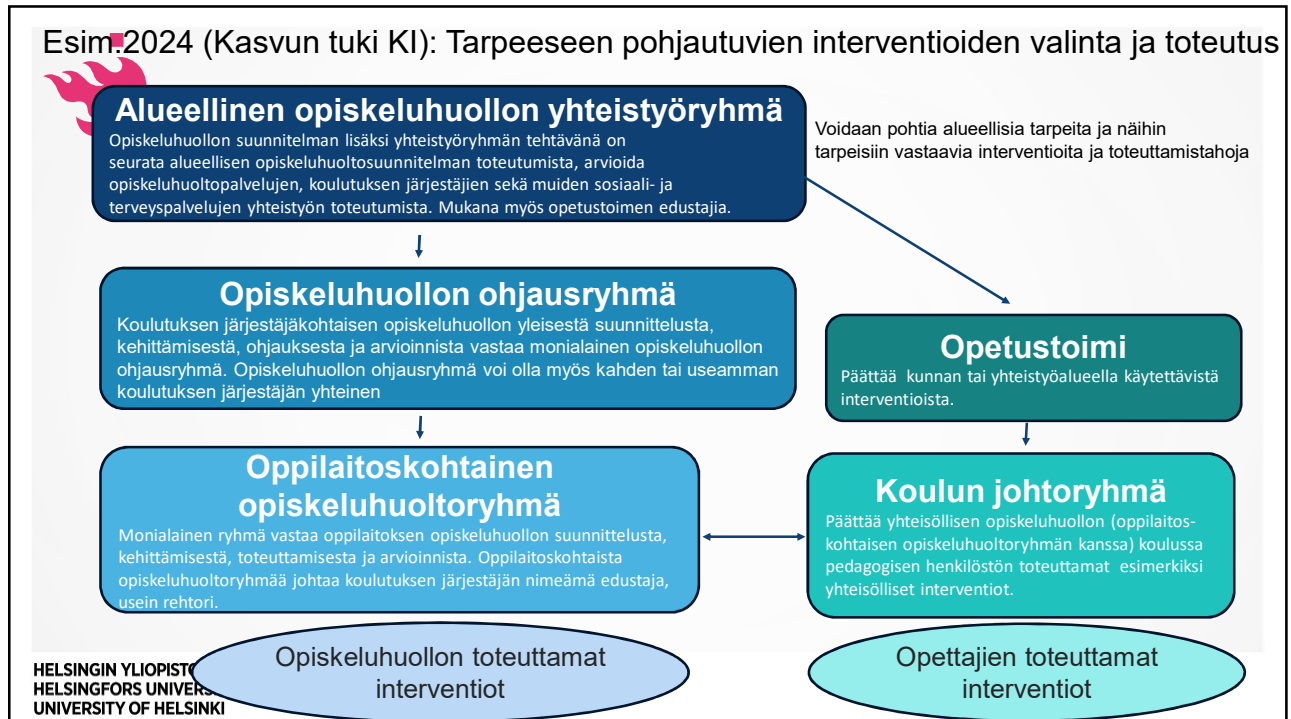
JOUSTAVASTI TEHOSTUVAN TUEN KETJUN TASOT JA SISÄLTÖ

”Paikallinen”: koulun tehostuvan monialaisen tuen malli

”Virallinen” Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja muut säädökset

”Kirjallisuudesta hahmottava” tehostuvan tuen malli (MTSS)

HELSINGIN YLIOPISTO HELSINGFORS UNIVERSITET UNIVERSITY OF HELSINKI

TUKEA ARKEEN! KEINOJA EMOTIONAALISTEN, SOSIAALISTEN JA KÄYTTÄYTYMISEN TAITOJEN TUNNISTAMISEKSI

TUKEA ARKEEN!

Keinoja lasten ja nuorten emotionaalisten, sosiaalisten ja käyttäytymisen taitojen tukemiseksi.

Ilja Kumpulainen
Anni Piippo
Sanna Kumpulainen
Milla Kumpulainen

Oppaat ja käsitteet 2022-4

Käytännössä kaiken käyttäytymiseen liittyvän häiriön vähentämisen perustana on **yhteisön aikuisten oman toiminnan muuttaminen sekä ympäristön häiriöitä aikaansaavien tekijöiden poistaminen.**

- 1) sopivaan käyttäytymiseen osoitettua myönteistä huomiota ja palautetta
- 2) aikuisten ja lasten sekä nuorten myönteisen suhteen vahvistamista
- 3) sosioemotionaalisten taitojen opettamista
- 4) strukturoituja ympäristöjä

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/tukea-arkeen>.

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

HAVAINTOJA LOPUKSI

- ✓ Menetelmän **käyttöönottoon, muuntumiseen tai hylkäämiseen organisaatiotasolla** vaikuttavat tekijät ovat kestoteemoja kirjallisuudessa.
- ✓ **Juurtumisen esteitä** näyttöön perustuvien menetelmien juurtumisessa liittyvät esim. tiedon puutteeseen, vaikeuteen nähdä miten menetelmä auttaa lapsiperheitä tai nuoria. Myös menetelmän oudoksuminen on juurtumisen este.
- ✓ **Huolellinen implementoinnin suunnittelu**, sisältäen seurannan ja prosessien kirkastaminen tukee juurtumista kaikilla tasoilla.
- ✓ **Implementointistrategiat** voivat olla käytäntöjä tukevia ja toimintaa ohjaavia, mutta lisää tutkimusta niiden käytöstä tarvittaisiin.
- ✓ **Implementointitutkimuksella joka toteutetaan yhteistyössä opetusyhteisöjen / oppilashuollon kanssa voidaan vauhdittaa juurtumista.**
- ✓ Psykososiaalisten menetelmien implementointiin liittyvää **kansallista työnjakoa** tulisi kirkastaa.

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

KIITOS!

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI